

Radharc an Gheimhridh

Ceist 1

Beidh tú ag féachaint anois ar thuirisc faoin drochaimsir a bhí ó thuaidh aréir. Sula bhféachann tú ar an mír, pléigh na ceistanna thíos leis an duine in aice leat.

Ar chuir an sneachta isteach ort féin?

Cén drochaimsir a bhí againn an t-am seo anuraidh?

An bhfuilimid in ann déileáil leis an drochaimsir níos fearr de bharr drochshneachta na bliana seo caite?

Ceist 2

Féach ar an mír anois. Déan iarracht na téarmaí thíos a mheaitseáil leis an aistriúchán ceart.

Northwest _____ Minor accident

Gnólachtaí _____ Photograph

Flichshneachta _____ Travel

Mionthimpiste _____ Businesses

Taisteal _____ Predicted

Sleamhain _____ Sleet

Reophointe _____ Sights/Views

Grianghraf _____ Iarthuaisceart

Radhairc _____ Suitable

Fóirsteanach _____ Slippery

Tuartha _____ Freezing point

Ceist 3

Anois féach ar an mír don dara uair agus déan iarracht focail a aimsiú sa mhír a bhfuil an bhrí chéanna acu leis na focail thíos.

Cosúlacht/Cruth

Dún na nGall

Tromlach

Tuaisceart na hÉireann

Ceaptar

Oiriúnach

Dúnta

Ceist 4 'Iarthuaisceart...' Déan iarracht iad seo thíos a aistriú go Gaeilge:

1. The South
2. The North
3. The West
4. The East
5. South West
6. North West
7. North East
8. South East
9. West coast
10. East coast

Ceist 5 Féach anois ar an sliocht ón mír thíos agus déan iarracht na gnéithe gramadaí thíos a aimsiú.

- a. Dhá shampla d'aidiacht bhriathartha
- b. An tuiseal ginideach uatha

Bliain san am seo bhí brat bán ar an chontae uile, bhí scoileanna druidte agus a lán daoine sáinnithe ina gcuid tithe. Seo é an chéad bhrat sneachta atá feicthe sa chontae an geimhreadh seo. Cé go bhfuil go leor daoine nach bhfáilteoidh roimhe, deir oifig na haimsire go bhfuil a thuilleadh sneachta tuartha anocht don Iarthuaisceart, go háirithe ar thalamh ard.

c. Déan iarracht anois an fhoirm aidíacht bhriathartha a aimsiú do na briathra thíos:

Clois, Impigh, Léigh, Críochnaigh, Glan, Imir, Abair, Aistrigh, Téigh Oil

Ceist 6 Pléigh an ráiteas thíos leis an duine in aice leat nó mar rún díospóireachta sa rang.

'Ní féidir braith ar na húdaráis sa tír seo má bhíonn drochaimsir againn arís i mbliana'.

Treoracha agus Freagraí

Ceist 1 Déan na ceisteanna a phlé leis an duine in aice leat.

Ceist 2 Northwest _____ Iarthuaisceart
Gnólachtaí _____ Businesses
Flichshneachta _____ Sleet
Mionthimpiste _____ Minor accident
Taisteal _____ Travel
Sleamhain _____ Slippery
Reophointe _____ Freezing point
Grianghraf _____ Photograph
Radhairc _____ Sights/Views
Fóirsteanach _____ Suitable
Tuartha _____ Predicted

Ceist 3 Cosúlacht/Cruth _____ Cuma
Dún na nGall _____ Tír Chonaill
Tromlach _____ Mórchuid
Tuaisceart na hÉireann _____ Na sé chontae
Ceaptar _____ Meastar
Oiriúnach _____ Fóirsteanach
Dúnta _____ Druidte

- Ceist 4**
1. An Deisceart
 2. An Tuaisceart
 3. An tIarthar
 4. An tOirthear
 5. An tIardheisceart
 6. An tIarthuaisceart
 7. An tOirthuaisceart
 8. An tOirdheisceart
 9. An cósta thiar
 10. An cósta thoir

- Ceist 5**
- a. Aidiacht bhriathartha**
Druidte, sáinnithe, feicthe, tuartha
- b. An tuiséal ginideach uatha**
An chéad bhrat *sneachta*
Oifig na *haimsire*
A thuilleadh *sneachta*
- c.** Clois _____ Cloiste
Impigh _____ Impithe
Léigh _____ Léite
Críochnaigh __Críochnaithe
Glan _____ Glanta
Imir _____ Imeartha
Abair _____ Ráite
Aistrigh _____ Aistrithe
Téigh _____ Dulta
Oil _____ Oilte

- Ceist 6** Is féidir an ráiteas a phlé nó díospóireacht a dhéanamh.

Éimear Ní Chonaola

Fuair muintir an Iarthuaiscirt agus thuaisceart Éireann a gcéad amharc ar maidin de shneachta an gheimhridh. Cé nár cuireadh as do scoileanna ná do ghnólachtaí, tá an chuma air go luífidh an brat sneachta agus go dtitfidh tuilleadh anocht.

Áine Ní Bhreisleáin

Bhí ceantair¹ sa Ghaeltacht lár i dTír Chonaill geal bán ar maidin tar éis sneachta na hoíche aréir. Bhí lá fuar oibre ag fear an phoist a bhí amuigh san fhlichshneachta i mBaile na Finne ach bhí lá níos fuaire arís ag na hainmhithe a bhí amuigh ar na sléibhte sna Gleannta. Bhí an mhórchuid de bhealaí sábháilte le tiomáint orthu sa chontae inniu, cé go raibh cúpla mionthimpiste in áiteanna². Bhí trácht in ann taisteal ar bhealach an Bhearnais Mhóir taobh amuigh de Bhaile Dhún na nGall ach bhí bealach Mhín an Fhir Rua sa Ghaeltacht Lár sleamhain go leor.

Ó thuaidh, thit thar chúig ceintiméadar de shneachta aréir agus bhí 125 inneall sna sé chontae ag spré gráin ar bhealaí³ ó bhí aréir ann. Bhuail siocán aerfort George Best i mBéal Feirste, áit ar cuireadh moill ar ocht n-eitleán de chuid *Flybe* mar nach raibh a dtrealamh dí-oighrithe ag feidhmiú mar is ceart.

Meastar go dtitfidh an teocht do dhá chéim faoi bhun an reophointe anocht. Táthar ag impí ar thiománaithe a gcuid soilse⁴ a chur ar siúl agus a bheith ag tiomáint go mall. Tá taithí mhaith ag pobal an Iarthuaiscirt ar shiocán is ar shneachta faoin am seo - bhí said ag leanúint⁵ ar aghaidh lena gcuid gnóthaí inniu. Don té ar theastaigh uaidh grianghraif a thógáil bhí neart radhairc⁶ amuigh ansin fóirsteanach do chárta Nollag.

Bliain san am seo bhí brat bán ar an chontae uile⁷, bhí scoileanna⁸ druidte agus a lán daoine sáinnithe ina gcuid tithe. Seo é an chéad bhrat sneachta atá feicthe sa chontae an geimhreadh seo. Cé go bhfuil go leor daoine nach bhfáilteoidh roimhe, deir oifig na haimsire go bhfuil a thuilleadh sneachta tuartha anocht don Iarthuaisceart, go háirithe ar thalamh ard.

Áine Ní Bhreisleáin sa Ghaeltacht Lár i gContae Dhún na nGall.

¹ ceantracha

² áiteacha a deirtear sa sliocht

³ ar bhealtraí a deirtear sa sliocht

⁴ Solais a deirtear

⁵ leanstan a deirtear i gcanúint Thír Chonaill

⁶ radharcanna a deirtear

⁷ uilig a deirtear sa sliocht

⁸ Scoilteacha a deirtear sa sliocht